

گفت وگو با حسن آخوندپور تهیه کننده مستندمسابقه «تماس»

وقتی بازی و سرگرمی رنگوبوی مسئولیت می گیرد

رجحانه موسوی

«تماس» نام یک سریال رقابتی در قالب مستند-مسابقه است که در نوروز ۱۴۰۱ هر شب از شبکه افق سیما پخش می شد و اکنون نیز روزهای شنبهوبیکشنبهساعت ۲۱ از این شبکه درحال پخش است که شرکت کنندگان این مسابقه با هدایتگریسیاوش طهمورث واردچالشی های پیچیده شهری و اجتماعی می شوند.

در این مسابقه که طراح آن صابر...دادیان است، افرادی از طبقات اجتماعی مختلف در طبقه مخالفشان قرار می گیرند تا با شرایط، سبک های متفاوت زندگی و همچنین مسئولیت های اجتماعی آشناشوند. حسن آخوندپورتهیه کنندگی این مجموعه را برعهده دارد و صابر...دادیان، مرضی ملتجی و اشکان ضیایی، از هنرمندان مشهدی، قسمت های مختلف این مستند-مسابقه را کارگردانی می کنند. همچنین ابراهیم...یاری وفاطمه افروز، مدیریت تولید این مجموعه را در مشهدو تهران برعهده دارند. آمارهای منتشرشده ازسوی سازمان صداوسیمانشان می دهد که برنامه «تماس» توجه مخاطبان تلویزیون را به خود جلب کرده است. همچنین در این بازه زمانی، بیش از ۳۰هزار نفر در سایت تلویویون از قسمت های مختلف این برنامه دیدن کرده اند.

● چالشی از جنس بازی های شهری

حسن آخوندپور، تهیه کننده مستند-مسابقه «تماس» که عصر روز شنبه برای اکران و نقد و بررسی یکی از فیلم های خود به نام «شهری که نمی خوابد» در پاتوق فیلم مشهد واقع در سینما هوپزه حاضر شده بود، درباره این برنامه گفت: این اثر یک مستند-مسابقه ۶۶ قسمتی است که تا کنون ۳۳ قسمت آن پخش شده است و قرار بود در چند شهر کشور تولید شود اما فعلا در دو شهر تهران و مشهد ساخته می شود. وی افزود: این مستند-مسابقه نوعی بازی است که سیاوش

طهمورث به عنوان مجری و هدایتگر، آن را طرح ریزی می کند و شرکت کنندگانی که از مردم عادی هستند، انتخاب می شوند و در چالشی بیست و چهار یا چهل و هشت ساعته می گیرند. شرکت کنندگان از میان افرادی که توانایی حضور در جلوی دوربین را دارند، انتخاب می شوند و با توجه به شرایط زندگی، امیدها و آرزوها، بضاعت و فرصت هایی که در زندگی داشته اند، موضوعی برای شان طراحی و یک ماموریت اجتماعی نیز به آن ها داده می شود. این ماموریت اجتماعی به شکلی است که شرکت کننده از طبقه اجتماعی متوسط و بالاتر با چالشی های طبقه محروم روبه رو می شود. این تهیه کننده بیان کرد: نیمی از بخش هایی که تولید کرده ایم، در مشهد و به همت هنرمندان خوب شهرمان

بوده است. سیاوش طهمورث در یک ساعت ویژه با شرکت کنندگان تماس می گیرد و می گوید شما قبلا برای شرکت در این مسابقه مصاحبه داده بودید و امروز، روز رقابت شماست و ۲۴ ساعت وقت دارید کارهایی را که به شما می گویم، انجام دهید. او یادآوری کرد: این نوع مستند-مسابقه حدود ۵۰سال است که در تلویزیون های مختلف دنیا ساخته و نمایش داده می شود که ما این ایده را از آن ها گرفته ایم. جنبه سرگرمی آن ها بسیار بیشتر از جنبه اجتماعی و آموزشی است،

حال آنکه ما یک رگه مسئولیت اجتماعی پررنگ نیز در هر قصه داریم که شرکت کننده علاوه بر اینکه باید از پس چالشی ها بربیاید، به مرحله آخر برسد و امتیاز و جایزه کسب کند، با این مسئولیت اجتماعی روبه رو می شود که برایش لذت بخش است. از آن درس می گیرد و آگاهی می کند. این تهیه کننده از استقبال خوب مردم از این برنامه خبر داد و بیان کرد: با توجه به اینکه اولین بار است چنین برنامه ای در تلویزیون ایران نمایش داده

می شود و همچنین پخش آن در شبکه افق بازخورد نسبتاً خوبی داشته است، اگر نمایش آن مانند سایر کشورها چندین سال ادامه پیدا کند، مخاطب ارتباط دقیق تری با آن برقرار می کند و مانند «خندوانه» می تواند طرفداران حداکثری خود را پیدا کند.

● اتفاقات فرهنگی جزئی از ماهیت اصلی شهر آخوندپور همچنین با اشاره به اکران و نقد و بررسی فیلم «شهری که نمی خوابد» در پاتوق فیلم مشهد گفت: اتفاق فرهنگی در هر شهر چه در دوران قبل از کرونا و چه بعد از آن، یعنی اکنون که مردم نیاز بیشتری به گرد همایی های فرهنگی دارند، جزو ماهیت اصلی آن شهر است. بعد از دوران کرونا این تشنگی بیشتر احساس می شود، بدین معنا که این گونه برنامه ها هم برای مردم عادی جذاب است و هم برای هنرمندانی که مدت ها است یکدیگر را ندیده اند. هرچه بیشتر در گوشه و کنار این شهر اتفاقات و برنامه های فرهنگی هنری داشته باشیم، جوانان ما بیشتر می توانند به سرگرمی هایی مثل سینما برسند که پیش تر نیازمند آن بوده اند اما افزایش فراهم نبوده است.

وی بزرگ ترین رویکرد سینما در دنیا را سرگرمی و بعد از آن، انتقال پیام دانست و تصریح کرد: بی شک اگر جوانی بتواند در پاتوقی که به صورت رایگان در آن فیلمی اکران می شود و با حضور فیلم ساز آن و نقد و بررسی می شود و در آن ارتباطات شکل می گیرد وقت خود را بگذراند، بهتر از بسیاری سرگرمی های دیگر مانند ماهواره، سایت های شرط بندی و مهمانی های شبانه است. شایان ذکر است دومین برنامه «پاتوق فیلم مشهد» با همت انجمن تهیه کنندگان فیلم مشهد و با همکاری حوزه هنری استان و شرکت فرهنگی هنری بهمین سبز، عصر شنبه با اکران و نقد و بررسی فیلم «شهری که نمی خوابد»، ساخته حسن آخوندپور، در سالن شماره ۲ سینما هوپزه برگزار شد. این پاتوق هفته آینده برگزار نخواهد شد و برنامه بعدی آن شنبه ۲۵ تیر خواهد بود.

اتفاق فرهنگی در هر شهر چه در دوران پیش از کرونا و چه پس از آن، یعنی اکنون که مردم نیاز بیشتری به گرد همایی های فرهنگی دارند

نگاهی به ۱۰ شاخص موفقیت تئاتر «آش آشتی کنان» در اجرای همگانی و جشنواره های ملی و بین المللی

مهندسی معکوس یک پیروزی دور از خودخواهی

● هفتم؛ هنر تیپ سازی

در جلسات نقد یک جمعی به ربط شایع است: تو تیپ بازی کردی و نتوانستی شخصیت را در بیاوری. تو گویی تیپ ها با لذات زشت و نکوهیده هستند و شخصیت ها با لذات مقبول و ارجح. احتمالا این سوء تفاهم سترون بر می گردد به همان آموزه های دهه ۶۰. از قضای تیپ سازی صحیح یکی از قوت های «آش آشتی کنان» است، به همین دلیل مخاطب تیپ ها را می پذیرد، با آن ها همراه می شود و مجوز خنده را برای خود صادر می کند.

● هشتم؛ نشانه پردازی تصویری

نمایش های پرشماری در شهر ما اجرامی شوند که فراموش کرده اند تئاتر، هنر تصاویر است. شاید محدودیت های اقتصادی، نا همگونی آموزشی و معیوب بودن چرخه تولید، گروه ها را به سمت حرفای صحنه ای سوق داده است. اجراها بیشتر از آنکه تصویر برای ما بسازند، سیل بی امان کلمات را بر سر و صورت ما می کوبند. آش آشتی کنان اما به مدد طراحی صحنه خود ترکیب بندی پویا در میز انسن استفاده همه جانبه ای از نشانه های تصویری می کند و به مدد آن ها هم زمان، روایت را به جلوی می راند، کنش را تبیین می کند و تماشاگر را درگیر رخداد صحنه ای، یکی از این صحنه های جذاب، نزاع و جنگ لنگی در حمام است.

● نهم؛ بی پیرایگی روایت

فرق است بین روایت پیچیده و پیچیده روایت کردن. روایت پیچیده یعنی مهارت در بی رنگ نویسی و پیچیده روایت کردن یعنی سانیتما تلویون و نا کار بلدی. اما از همه سخت تر، بی پیرایه بودن روایت در عین جذاب بودن است. آش آشتی کنان یک داستان خطی و ساده را بی پیرایه اما جذاب تعریف می کند و مخاطب این را می پسندد.

● دهم؛ هم آوایی نواخت، ریتم و حال و هوا

نواخت در نمایش نامه به معنی میزان بسامد اطلاعات در طرح داستانی، شخصیت و ایده است. ریتم لگوی متغیر در ضرب ها، واحدها، صحنه ها و پرده هاست و حال و هوا وضعی خاص از عاطفه ای دیر پا ست که طیف کلی احساسات ممکن احساسی را در بر می گیرد. رعایت کیفی و کمی این عوامل، دیدن و خواندن نمایش نامه یا اجرای شمارا لذت بخش می کند و این یعنی هارمونی گسترش اجرا، کاری که «آش آشتی کنان» از آن بهره برده و برای مخاطب به ارمغان آورده است.

● ● ●

به گمان من، نکات ده گانه ای که ذکر شد، مهم ترین عوامل موفقیت و برتری اجرای «آش آشتی کنان» چه در اجرای عمومی و چه در جشنواره تئاتر همدان بوده است. این بدان معنی نیست که آش آشتی کنان تمام مولفه های یک اجرای درست را در ادا یا کامل و بی شکاف است. خیر، اما معتمد هوشمندان از مولفه هایی سود برده است که در عین همه محدودیت ها، موفقیتش را تضمین می کند. فکر می کنم نکات بیان شده، شماری از فرمول هایی است که رعایت آن ها می تواند از تعدد، تکرر و تفوق آثار ضعیف و بی رمق در تئاتر مشهد بکاهد و حداقل پایان بخشد به این خودخواهی متفرعانه مخاطب آزار.

اخبار هنری مشهد

برگزاری جشنواره «هنرهای آوایی آیه» در مشهد

مرحله نهایی جشنواره ملی «هنرهای آوایی آیه» از ۱۵ تا ۱۷ تیر در مشهد برگزار می شود. فهیمه سادات موسوی نیا، دبیر جشنواره، با اشاره به معارفی بودن رویداد اظهار کرد: این جشنواره شامل پنج رشته ترتیل خوانی، دعا خوانی،

مداحی، اجرای معارفی و یادگست صوتی است. وی تصریح کرد: جشنواره در دو مرحله غیر حضوری و حضوری طراحی شد که اطلاع رسانی مرحله اول آن از روزهای ابتدایی سال آغاز شد و پس از برگزاری چند جلسه کارگاه آموزشی در ماه مبارک رمضان، شرکت کنندگان آثار صوتی و تصویری خود را به دبیرخانه جشنواره فرستادند. موسوی نیا با اشاره به اینکه داوری مرحله اول ۲۱ تا ۲۳ اردیبهشت انجام شد، گفت: قرار بود در هر رشته، پنج نفر به مرحله نهایی راه یابند اما در رشته ترتیل خوانی به دلیل زیاد بودن تعداد شرکت کنندگان، ۱۰ نفر به مرحله نهایی راه پیدا کردند. مدیرعامل موسسه قرآنی شارت وحی با بیان اینکه بیشترین شرکت کننده از استان خراسان رضوی، شهرستان مشهد بود، تصریح کرد: این جشنواره در گروه سنی بزرگ سال از سن ۱۷ تا ۵۵ ویژه بانوان است.

شاعر مشهد؛ برگزیده شعر خبرنگاران

محبوبه ارازا شاعران مشهدی است که در عرصه بازیگری نیز آثار بسیاری بر روی صحنه تئاتر به یادگار گذاشته است. این هنرمند مشهدی در «کتاب سال شعر ایران

به انتخاب خبرنگاران»، که شنبه این هفته با معرفی برگزیدگانش در کافه کتاب فلسفه تهران به کار خود پایان داد، برگزیده بخش ویژه «شاعران بدون کتاب» شد.

انتشار فراخوان جشنواره سی و دوم تئاتر استان

معاونت هنری و سینمایی اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی خراسان رضوی با همکاری اداره کل هنرهای نمایشی کشور و انجمن هنرهای نمایشی خراسان رضوی فراخوان سی و دومین جشنواره تئاتر استان را منتشر کرد. بر اساس این فراخوان، مهلت اعلام آمادگی و تکمیل و ارسال فرم تقاضا به دبیرخانه، ۱۵ مرداد و مهلت ارسال آثار به صورت لوح فشرده یا بازبینی آثار به صورت زنده تا ۲۰ مهر است. آثار منتخب را دبیرخانه جشنواره ۱۵ آبان اعلام می کند و جشنواره نیمه اول آذر برگزار می شود.

حضور «زن های ما» در پردیس مستقل

تئاتر «زن های ما» به نویسندگی اریک اسوس و کارگردانی مهدی ابوسعیدی و هادی گرایلو از ۱۹ تیر امسال، ساعت ۱۹:۳۰ در تماشاخانه استاد لطفی مقدم پردیس مستقل روی صحنه می رود. در این نمایش در ژانر کمدی اجتماعی، مهدی ابوسعیدی، هادی گرایلو، سجاد موسوی و کیانا باسلطوت بازی می کنند و مصطفی جلالی و آناه جان به عنوان صداپیشه فعالیت می کنند.

۳ فیلم جدید در سینماهای مشهد

همایون اسعدیان، سخنگوی شورای صنفی نمایش، از اکران سه فیلم جدید از چهارشنبه این هفته خبر داد. فیلم های سینمایی «باز یوبو»، به کارگردانی امیرحسین قهرایی، «تی تی» ساخته آیدا پناهنده و «پیتوک» به کارگردانی مجید صالحی از ۱۵ تیرماه در سینماهای مشهد به نمایش در می آید. غلامرضا موسوی، از تهیه کنندگان سرشناس مشهدی سینمای ایران، تهیه کنندگی «باز یوبو» را برعهده دارد. این فیلم، داستان مایان، مخترع بازی هاو خالق سرزمین باز یوبووست که برای نجات سرزمینش از جنگال سیلوس به دنبال پیدا کردن قهرمانی از میان بچه هاست. اما ژوین، پسر بچه دست و پا چلفتی، بدترین انتخاب ممکن برای این کار است. برزوارجمند، بازیگر مشهدی تئاتر، تلویزیون و سینمای کشور، در کنار پژمان باغی، محمدرضا هدایتی، لیندا کیانی، سحر زکریا، مجید افشاری و رضا نشیعی هم در این فیلم نقش می آفریند. فیلم «پیتوک» نخستین تجربه سینمایی مجید صالحی در جایگاه کارگردان است. این اثر در ابتدای مهر ۱۳۹۸ کلید خورد. مهتاب کرامتی، هادی حجازی فرو و احسان بدلی، بازیگران سه نقش اصلی فیلم هستند. «تی تی» نیز درباره زنی معروف به تی تی خله است که می خواهد نوع بشر را نجات دهد و آشنایی او با یک استاد فیزیک، ماجراهای تازه ای در زندگی اش رقم می زند. الناز شاگردوست، پارسا پیروزفر و هوتن شکبیا، بازیگران اصلی این فیلم سینمایی هستند.

محمد مداح حسینی

منتقد تئاتر و مدرس دانشگاه

«آش آشتی کنان»، حسابی جا افتاده و عطر و طعمش، دل اهل بصر را برده است. نمایش در بخش های گوناگونی در جشنواره همدان نامزد شد و در نهایت افتخار، پنج جایزه خوش نقش و نگار برای تئاتر خراسان سوغات آورد. از تریک ها و تهنیت های ریزودرشتی که کارکردی جز رفع خستگی و شرکت در شادی ندارند اگر بگذریم، جست وجوی دلایل موفقیت «آش آشتی کنان» شاید بتواند مسیر جدیدی برای مواجهه معقول با آثار موفق بگشاید. هدف این یادداشت در قدم نخست، آن است که تندیس های «آش آشتی کنان» را از جایگاه چندصد استوری اینستاگرامی و قربان وصدقه رفتن های ریزودرشت ارتقادهدود در مقام یک تولید موفق، عوامل و شاخص های کیفی آن را استخراج کند و الگویی برای تولید آثار مشابه فراهم سازد.

● یکم؛ مخاطب شناسی

تئاتر مشهد این روزها موفق به نظر می رسد. حداقل از منظر تعداد اجرا، با تمام کمبودها و محدودیت ها، اما معتمد این موفقیت کوتاه مدت است. به زودی (در انتهای دهه پیش رو) یک دوگانگی و شکاف اساسی در این تئاتر رخ نشان خواهد داد. اگر شرایط به همین طریق پیش برود، در میان مدت با دودسته نمایش در مشهد روبه رو خواهیم بود، در یک طرف با نمایش های آماتور، بی بنیه، سخت تر و الکن روبه رو خواهیم بود و در سوی دیگر با آثاری پر خرج، سطحی، سلبریتی مدار و بی محتوا که هر دو دسته، کارشان تحمیق مخاطب است. یکی با مهارت نداشتن در جلب تماشاگر و دیگری با دست کم گرفتن و اطلاعات غلط دادن به مخاطب. این روند چند وقتی است که استثنای چند چهره هنوز تسلط نیافته است. (هنوز هم نمایش هایی اجرا می شوند که مخاطب را دست کم نمی گیرند. برای اوبه شیوایی داستان تعریف می کنند). نمایش نامه و اجرای «آش آشتی کنان» به مخاطبش احترام می گذارد. یعنی چه؟ یعنی خط داستانی توجیه منطقی دارد، نحوه پیشبرد روایت قابل فهم است و گسترش معنایی داستان با گسترش دراماتیک همخوان است. این یعنی مخاطب در انتهای اجرا برای حیف شدن پول و وقت خویش، افسوس نمی خورد.

● دوم؛ انتخاب بازیگر

تئاتر شهر ما به طریق اولی تئاتر ایران، بانک اطلاعات بازیگر ندارد، مسئول انتخاب بازیگر (Casting) نیز، بیشتر مواقع انتخاب هار بمینای روابط شخصی و رفاقت های انفرادی است و گاه هم انتخابی مطلوب طبع شهرت پرست تماشاگر تابو باشند همه کاستی های ریزودرشت را، اشتباه نکنیم، انتخاب هنرپیشه یک سرش مربوط به کیفیت بازی و مهارت هنرپیشه است و سر دیگر داستان برمی گردد به امکانات جسمانی بازیگر در اجرای یک نقش. اینکه قدرت تصویرسازی انتخاب کننده، کدام منتخب را توانا تر می یابد، با این همه «آش آشتی کنان» در انتخاب بازیگر درست